

Zaman Gazetesi

19/06/2012

Herkül Millas

Kırk gün önceki 6 Mayıs seçimlerinden sonra hükümet kurulamadı; partiler anlaşıp bir koalisyon oluşturamadı. 17 Haziran seçimleri yaklaşırken acaba Yunanistan seçmeni bu kez ne diyecek diye Avrupa'da, hatta dünyada da, heyecan yükseldi; Euro bölgesinde mi kalacak yoksa Drahmi'yi seçerek Avrupa'da hatta dünyada da sarsıntılara neden mi olacak?

Bütün âlemin nazarıları ülkenin üzerindeydi. Yunanlılar da kendilerini dünyanın merkezinde olduklarını hisseder oldular. Oysa otuz yıl kadar önce ülkenin başbakanı ve sonra cumhurbaşkanı olan K.Karamanlis, çok önemli bir şey söylemişti: "Yunanlılar ülkelerini dünyanın siyasi ilgi merkezi sanıyorlar - dünyanın göbeği. Bu da bizi yanlış bir vehme sürüklüyor: Politikamızı yabancılara, küçüklü büyüklü dost ve düşmanlarımıza dayatabileceğimizi sanıyoruz. Bir zamanlar Delfi tapınağında arkeologlar bana bir kayayı gösterip antik inanca göre bunun dünyanın merkezini gösterdiğini söylediler. Ben de onlara bu kayayı denize atmalarını tavsiye etmiştim... Eğer bir gün Yunanistan Batı'dan koparsa çok acı maceralara sürüklenecek."

Bütün dünyanın birilerinden söz etmesi o "birileri" için hiç de hoş olmayabilir. İnsan, Herostratos'u düşünmeden edemiyor. Herostratos İ.Ö. 356 yılında, yani bundan 2368 yıl önce Efes'te bulunan Artemis tapınağını yakmıştı. Yakmasının nedeni ise "adının tarihte kalması" imiş; meğerse adam ünlü olmak istiyormuş! Bu tapınak antik dönemin "yedi mucizesinden" biri sayılırdı. Adam idam edilmiş ve adını ananın da idam edilmesine karar verilmiş; yani adının unutulmasına çalışmışlar. Ama yine de adamın ismi tarihte kaldı, çünkü tarihçi Theopompos bu olayı kayda geçirmiş. Ancak bu özel isim ironi anlamında kullanılıyor: Olumsuz bir şeyler yaparak ünlü olmak anlamını taşıyor. Yunanistan seçimlerini dünyanın çeşitli yerlerinden

Atina'ya gelmiş altı yüzden çok medya grubu izlemiş. Ne yazık!

Bu kez hükümet kurulacak gibi. Çünkü kutuplaşmanın sonucunda birinci gelen partinin, Yeni Demokrasi'nin oy oranı yükseldi (yüzde 30) ve 129 milletvekili çıkardı. Üçüncü parti olan Pasok da (yüzde 12) 33 milletvekili ile gerekli 151'lik çoğunluk parlamentoda sağlanıyor. Bu iki parti 'troykanın' tedbirler paketini kabul eden partilerdir. Buna altıncı sırada bulunan Demokratik Sol'un da (yüzde 6) 17 milletvekili ile katılma olanağı var. En büyük ihtimal Pasok'un hükümette yer almaması ama kurulacak Yeni Demokrasi programına güvenoyu vermesidir. Bu kez, geçen seçimlerde olduğu gibi hükümet kurmayı, el birliği ile Artemis tapınağını yakacaklarına ihtimal veriliyor! Bu durum, şişenin dolu olan yanını gösteriyor.

Olumsuz durum anamuhalefet ve muhalefettir. Kısa zamanda büyük bir oy patlamasıyla ikinci parti konumuna gelen Siriza (Sol Birlik) (yüzde 27; 71 milletvekili) seçim sonuçlarının ilan edilmesinin ardından, parti başkanının ağzından gelecek aylarda ülkede egemen olacak havanın işaretini verdi. Kurulacak hükümetin bazı kararları almaya "meşruiyeti olmadığını" söyledi. Örneğin özelleştirmelere teşebbüs etmesi bu "yasaklardan" biridir. Bu orijinal anayasal ve yasal yoruma göre hükümetin hükümet etmemesi gerekiyor. Ve Yunanistan'da pratikte bunun öyle olduğu çok görüldü. Grevler, işgaller, sokak gösterileri, memurların yürütmeyi sabote etmeleri gibi eylemlerle sonunda yasalar uygulanamıyor.

YUNANİSTAN'IN ÖNÜNDEKİ BÜYÜK ENGEL

AB, Avrupa Merkez Bankası ve IMF'nin, yani Troyka'nın istediği yapısal dönüşümlere karşı olan güçler bu seçimlerde de açıkça görüldü. Siriza'nın yanı sıra Komünist Partisi (yüzde 4,5; 12 milletvekili), aşırı milliyetçi Altın Şafak (yüzde 7; 18) ve Bağımsız Yunanlılar Partisi (yüzde 7,5; 20) de ülkede dönüşümleri istemiyor. Yani toplamlara bakarsak, seçmenin yüzde 46'sı, farklı biçimde ifade edilse de statükonun devamını isterken, dönüşümleri isteyenler (veya elzem olduklarını kabul edenler) yüzde 48'dir. Yüzde 6 oranında seçmen de barajı aşamayıp parlamentoda temsil edilmiyor. Buna seçimlere katılımın da yüzde 60 oranında olduğunu da katmak gerek.

Paradoksal siyasi durum ve seçmen istekleri sonunda şuna varıyor. Kemer sıkma politikasını istemeyenler (ama "Batı'dan" para desteğinin gelmesini isteyen) güçler ile seçimlerde üstün gelen ve yapısal değişiklikleri sineye çeken güçler başa baş sayılabilirler. Normal şartlarda, örneğin demokratik bir ortamda bu durumda ülke idare edilebilir. Ama Yunanistan'da büyük bir ihtimalle bir tür "meşruiyet" söylemi ve engeli doğacak. Bugüne kadar bu senaryonun nasıl uygulandığı çok görülmüştür. Bu da şişenin boş kalan kısmıdır.

Uzun sürede Yunanistan krizinin çıkmaza varacağını söyleyenlerin kaygısı bu alandadır. "Uygulama" (implementation) diye ısrar ediyor Yunanistan'a yardım eden kurumlar! Ama kararlara, anlaşmalara, karşılıklı imzalara ve çıkarılan yasalara rağmen dönüşümler uygulamaya konulamıyor. İki yıldır bekleyen yüzlerce "dönüşüm" fiiliyatta ölüdür. Sonra da "muhalefet" koro halinde, "bize önerilen reçete yanlıştır" diyorlar. Bundan sonra da, bu kez daha da güçlü olan muhalefetin karşısında yapılmama olanağı büyüktür. Yani bu son seçimlerle Yunanistan'ın önü açılmıştır; ama önünde ne olduğu pek belli değildir.

Yunanistan'a yardım paketlerini sağlayan Troyka'nın önümüzdeki haftalarda çilesi bu alanda olacaktır. Herhalde karşısında kararsız ve çelişkili bir yönetici sınıfı ile her dönüşüme tepki gösteren bir toplum bulacaktır. Bu durumların işaretlerini Yunanistan'ı yakından izleyenler her gün görebiliyor. Belki bu yüzden kaygı ve güvensizlikten çok bıkkınlıktır en yaygın duygu.

Yunanistan'ın önünde büyük engel yıllarca beslenmiş yaygın bir inançtır: Başarı ve gelişme doğal durumdur, özel çabaya ve özellikle fedakârlığa gerek yoktur. Son yıllarda (yardım ve borçla) sağlanmış olan ucuz para bu mitosunu pekiştirmiştir. Devletin görevi, refahı sağlamaktır. Seçmen de bunu sağlayacak yönetici aramaktadır. Dönüşümler ise bu mitosunu geçersiz kılmaktadır. Böyle bir inanç toplum içinde egemen olduğu sürece uzun sürede sorunların çözümü de hiç kolay görünmüyor.